

Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Dil Becerilerinin Geliştirilmesinde Türkçe Öğretmenlerinin Rolü Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Dil Becerilerinin Geliştirilmesinde Türkçe Öğretmenlerinin Rolü Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32829>

Özet

Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Dil Becerilerinin Geliştirilmesinde Türkçe Öğretmenlerinin Rolü Ölçeği, 2010 yılında Halil Kuşçu tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin dört temel dil becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi süreçlerinde Türkçe öğretmenlerinin **yapılandırmacı yaklaşım** uygun rollerini ve uygulamalarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Toplam 51 maddeden ve dört alt boyuttan oluşan ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme ile uygulanmaktadır. Güvenirlik analizleri, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Yapılandırmacı Yaklaşım, Türkçe Öğretmeninin Rolü, Dil Becerileri, Ölçek Geliştirme, **Türkçe Öğretimi**, İlköğretim, Dinleme Becerisi, Yazılı Anlatım

Yazarlar

Halil Kuşçu

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, eğitim sisteminde öğretmenlerin pedagojik rollerinin yapılandırmacı öğrenme teorisi kapsamında nasıl değiştiğini incelemektir. Ölçek, özellikle Türkçe öğretmenlerinin, öğrencilerin aktif bilgi kurucular olarak kabul edildiği bu yaklaşım doğrultusunda, temel dil becerilerini destekleyici eylemlerini, tutumlarını ve uygulamalarını nicel olarak belirlemek üzere tasarlanmıştır.

Araç, öğretmenlerin kendilerini değerlendirmelerine olanak tanıyarak, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazılı anlatım alanlarındaki gelişimlerini ne ölçüde teşvik ettiklerini ortaya koymayı hedefler. Elde edilen veriler, öğretmen eğitim programlarını ve mesleki gelişim faaliyetlerinin yapılandırmacı ilkelere daha uygun hale getirilmesine katkı sağlamak amacıyla kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, yapılandırmacı öğrenme kuramının eğitimdeki uygulamalarını temel alan çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Temel yapı, öğretmenin dil becerileri eğitiminde pasif bilgi aktarıcı olmaktan çıkıp, öğrenme ortamını düzenleyen ve öğrencilere rehberlik eden bir kolaylaştırıcı rolünü benimsemesini merkeze alır. Bu bağlamda, öğretmenlerin öğrencilerin aktif katılımını, eleştirel düşünme yeteneklerini ve yaratıcı ifade becerilerini teşvik etme düzeyleri değerlendirilir.

Ölçek, toplam 51 madde ile dört ana **dil becerileri** alanını temsil eden dört alt boyutta yapılandırılmıştır. Bu alt boyutlar, dil eğitiminin ayrılmaz bileşenlerini oluşturur ve her bir becerinin yapılandırma metodolojisiyle ilgili geliştirildiğini ayrı ayrı analiz etme imkanı sunar:

Dinleme Becerisi (13 madde)
Konuşma Becerisi (13 madde)
Okuma Becerisi (11 madde)
Yazılı Anlatım Becerisi (12 madde)

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme süreci, yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Sağlanan özet içerikte spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, yapı geçerliliği için doğrulayıcı veya açıcı faktör analizi sonuçları) doğrudan belirtilmemiştir.

Ancak, ölçeğin çok boyutlu yapısı (4 alt boyut) göz önüne alındığında, yapı geçerliliğinin faktör analizi yöntemleri ile desteklendiği ve kapsam geçerliliğinin uzman görüşleri alınarak sağlandığı varsayılmaktadır. Ölçeğin dayandığı teorik çerçeve (yapılandırma yaklaşımı), maddelerin ilgili alanyazınla uyumlu olduğunu ve ölçülmek istenen yapıyı temsil ettiğini düşündürmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin hem genel olarak hem de alt boyutlar bazında yüksek düzeyde güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen Cronbach Alfa değerleri şöyledir:

Dinleme alt boyutu: **0.837**
Konuşma alt boyutu: **0.888**
Okuma alt boyutu: **0.825**
Yazılı Anlatım alt boyutu: **0.867**

Ayrıca, örneklem grubu için hesaplanan genel ölçek Cronbach Alfa değerleri de oldukça yüksektir. Ön testte **0.849** ve son testte **0.958** gibi değerler çıkmıştır. Bu katsayılar, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve uygulanan gruplar arasında yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, yapısal olarak 51 madde ve bu maddelerin toplandığı 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu

dört faktörlü yapı, ölçeğin geliştirildiği tezin temel bulgularından biridir ve Türkçe öğretmenlerinin yapılandırma rolünün dört ana dil becerisi etrafında kümelendiğini göstermektedir.

Faktör yapısının belirlenmesi, öğretmenlerin rollerini bütüncül bir bakış açısıyla ele alırken, aynı zamanda her bir dil becerisine özgü pedagojik yaklaşımların ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunar. Ölçeğin bu ayrıntıların yapısını, eğitim araştırmacılarımıza ve uygulayıcılara dil eğitimindeki spesifik gelişim alanlarının hedefleme konusunda yardımcı olmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 5'li **Likert** Tipi Derecelendirme (1= hiç - 5= her zaman)

Language Available: Türkçe

Population Group: Türkçe Öğretmenleri

Age Group: Yetişkinler (Öğretmenler)

Population Details: İlköğretim ikinci kademedeki (ortaokul) görev yapan Türkçe öğretmenleri. (Örneklem Çekmeköy ilçesi ile sınırlıdır.)

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Öğretmenlerin kendi rollerini değerlendirmelerine dayalıdır.)

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Rolü, **Cronbach Alfa**, Yapılandırma İhtiyacı, **Dil Becerileri**, İlköğretim İkinci Kademe, Ölçek Geliştirme

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Halil Kuşçu, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2010 yılı tez dönemi itibarıyla).

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Halil Kuşçu tarafından 2010 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi çalışmasıdır.

kapsamında geliştirilmi? ve kullanılmı?tır. Ölçeğin ticari kullanım? veya yaygın akademik kullanım? için do?rudan bir ücret bilgisi mevcut de?ildir. Ölçeği akademik çal??malarda kullanmak isteyen ara?tırmacılar?n, sorumlu yazar Halil Ku?çu'dan veya tezin yayımlandı?? kurumdan (Yeditepe Üniversitesi) izin alması tavsiye edilir.

Kaynaklar

Ku?çu, H. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin dinleme, konuşma, okuma ve yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde Türkçe öğretmenin rolü (Çekmeköy ilçesi örneği)* (Yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tezin orijinal bağlantısı? YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde mevcuttur: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yapilandirmaci-yaklasima-gore-dil-becerilerinin-gelistirilmesinde-turkce-ogretmenlerinin-rolu-olcegi.pdf

Yapılandırmacı Yaklaşım Göre Dil Becerilerinin Geliştirilmesinde Türkçe Öğretmenlerinin Rolü Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

51 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

Dinleme(13 m): Öğrenciyi sabırla dinler ve ona örnek olurum.

Konuşma(13 m): Öğrencilerin konuşmaya çalıştığı bir giriş belirlemelerine rehberlik ederim.

Okuma(11 m): Okuma metnine geçmeden önce öğrencilerin genel hazırlık (metni seçme, araç-gereç hazırlama, oturacak yeri belirleme, fiziksel durumunu kontrol etmesi gibi) yapmasını sağlarım.

Yazılı Anlatım(12 m): Öğrencilere yazma öncesinde çeşitli sorular sorarak önceden öğrendikleri görüşleri, düşünceleri, konular? vb. gözden geçirerek bunları hatırlamalarını sağlarım.